

Clasicism si baroc

Johann-Sebastian Bach

Barocul si clasicismul sunt specifice secolului al XVII-lea, epoca de consolidare a marilor monarhii naționale -Regatul Franței- și de ascensiune a primelor puteri maritime, comerciale și industriale ale lumii: Olanda si Anglia.

În același timp asistăm si la procesul de laicizare si de menținere a echilibrului în relațiile dintre ordinele sociale în Occident si statele europene.

Se dezvoltă arhitectura si arta ce glorifica înfăptuirile "monarhului de drept divin".

Din a doua jumătate a secolului al XVI-lea si până la mijlocul celui de-al XVII-lea barocul este dominanta estetică a artei europene. El a fost pus in serviciul politic al Contrareforme, amplă acțiune inițiată de papalitate pentru a recâștiga terenul pierdut în fața protestantismului la jumătatea secolului al XVI-lea. Barocul își trage practic seva din Renaștere și, cronologic, primele sale manifestări sunt sesizate la Roma după devastarea orașului de către mercenarii germani în prima parte a secolului al XVI-lea.

Muzica este dominată de stilul polifonic, de liniile melodice ornamentate până la exces. Acest curent cultural promovează , totuși, începuturile operei, concertului, sonatei.

Cea de-a doua jumătate a veacului al XVII-lea este dominată de curentul cultural al clasicismului. Principiile sale estetice au fost fundamentate de Nicholas Boileau: puternica inspirație din Antichitatea clasică; căutarea naturalului si a echilibrului; gustul măsurii, claritatea stilului, finețea analizelor filozofice și de morală .

Modelul clasic al omului s-a cristalizat in a doua jumătate a secolului al XVII-lea, într-o societate cu un puternic atașament față de principiul de

autoritate. În toate doctrinele religioase europene se percepe o căutare a lui Dumnezeu, se pune cu tărie chestiunea "mântuirii prin credință", a afirmării "împărăției, puterii și gloriei" lui Dumnezeu. Gânditori ai epocii socoteau ca "regii sunt făcuți pentru popor și nu poporul pentru regi".

Între numele emblematice ale clasicismului se înscriu: Corneille, Racine, Lully, Rameau, Rembrandt, Caravaggio, Moliere, Bossuet și Bach (1685-1750, compozitor german, organist, conducător al orchestrei principelui Leopold de Anhalt).

Operele sale se caracterizează prin arhitectura lor perfectă, armonie, înalta spiritualitate: Cantate, Preludii, Concertele brandenburgice.

Johann-Sebastian Bach, ultimul dintre cei opt frați, s-a născut la Eisenach în 1685. Tatăl său, Johann Ambrosius, era violonist la orchestra din Eisenach. De fapt, Johann-Sebastian Bach aparține unei familii de iluștrii muzicieni, originară din Thuringe, care a ocupat, în mare parte, posturile de organiști și dirijori de capela în secolele XVI-XIX.

El a compus în toate genurile epocii (cu excepția operei), atât în cele religioase ("Patimile după Ioan", "Patimile după Matei", "Oratoriul de Crăciun", "Marea misă în si minor", "Magnificat"), cât și în cele laice ("Clavecinul bine temperat", "Arta fugii").

Creația sa reprezintă o culme a gândirii componistice în domeniul muzicii absolute, realizând o sinteză a cuceririlor estetice și tehnice de la Renaștere și până în vremea sa. Încheie strălucita epocă a polifoniei instrumentale. Legile riguroase ale construcției (bazate pe contrapunctul imitativ, cantus firmus, simbolică numerelor) servesc cu înalta măiestrie textul poetic și expresia muzicală în general, caracterizată printr-o emoție profundă, prin patetism. Uitată imediat după moartea sa, opera lui Bach a stimulat gândirea clasicilor (Mozart, Beethoven), a stârnit admirația romanticilor (Mendelssohn, Brahms) și a constituit un model al resuscitării polifoniei și construcției pentru neoclasiци.